

Cronologia procesului de reglementare a conflictului transnistrean

Iulie 2021

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna iulie 2021 poate fi descris prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente, cu toate că la mijlocul lunii a fost contramandată ședința grupurilor de lucru (experți) pentru drepturile omului. De asemenea, pe fundalul alegerilor anticipate parlamentare din Republica Moldova, procesul de negocieri/problematika transnistreană a cunoscut o politizare, inclusiv și după rezultatele alegerilor.

Luna iulie, în direcția procesului de reglementare a conflictului transnistrean, a debutat cu reuniunea CUC și întvederea de lucru privind schimburile de experiențe dintre Biroul politici de reintegrare și Ministerul pentru reintegrarea teritoriilor temporar ocupate ale Ucrainei. În contextul agendei trasate, Viceprim-ministra pentru reintegrare în exercițiu, Olga Cebotari a relatat despre abordările și realizările guvernamentale în sfera promovării politicilor de reintegrare a țării și acțiunile pozitive ale autorităților Republicii Moldova în sprijinul locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului.

Pe parcursul lunii, în contextul alegerilor anticipate parlamentare din Republica Moldova, problematika transnistreană a fost interpretată prin prisma exclusiv politică. Acest lucru a catalizat apariția comentariilor din partea autorităților din stânga Nistrului, care au etichetat evenimentele drept acțiuni provocatoare care agravează conflictul. Mai mult, pacificatorii ruși din regiunea transnistreană au fost instruiți și pregătiți să intervină direct în posibilele provocări la secțiunile de votare situate în Zona de Securitate din cadrul alegerilor anticipate pentru parlamentul R. Moldova.

Rezultatele alegerilor parlamentare din R. Moldova au cauzat o serie de declarații din partea politicianilor de la Moscova, dar și din partea politicianilor de la Chișinău, inclusiv a experților. Reprezentanții Dumei de Stat ai Federației Ruse au menționat că factorul transnistrean va deveni problema-cheie pentru parcursul pro-occidental al Chișinăului. Politicieni din R. Moldova, la rândul lor, au menționat că Kremlinul va trebui să accepte o altfel de realitate în raport cu R. Moldova, inclusiv în soluționarea conflictului transnistrean, reieșind din interesul Republicii Moldova. În această direcție, președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, a subliniat necesitatea rezolvării mai multor probleme bilaterale cu Federația Rusă, printre care retragerea trupelor ruse din regiunea transnistreană și negocierea în formatul „5+2” a rezolvării conflictului din regiune.

În decursul lunii, Biroul politici de reintegrare a informat asupra faptului că deținătorii mijloacelor de transport din regiunea transnistreană care intenționează să participe în traficul rutier internațional mai au o lună de zile la dispoziție pentru perfectarea actelor necesare. Începând cu data de 01 septembrie 2021, accesul în traficul rutier internațional va fi asigurat doar în privința mijloacelor de transport din regiunea transnistreană ce vor dispune de plăci de înmatriculare ale Republicii Moldova și de plăci de model neutru, însoțite de elipsa cu inscripția „MD” aplicată în spatele autovehiculului.

Subiectul privind drepturile omului în regiunea transnistreană a fost deschis în luna curentă de către Însărcinatul cu afaceri al SUA în cadrul OSCE, Courtney Austrian. Acesta a redactat o scrisoare către Consiliul Permanent de la Viena, pe subiectul încălcării flagrante a drepturilor omului în regiunea transnistreană. În scrisoare se menționează că SUA și Canada sunt profund îngrijorate de încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului din regiunea transnistreană.

De asemenea, la sfârșitul lunii iulie problematika transnistreană a fost discutată în cadrul centrului de presă REGNUM (Moscova), unde a avut loc o masă rotundă de discuții intitulată „*Transnistria astăzi și mâine*”. În cadrul discuțiilor au fost discutate subiecte precum: problematika economică a regiunii transnistrene; situația politică din Ucraina și efectul asupra Transnistriei; Lumea Rusă și legăturile cu Transnistria; securitatea în regiune.

Pe parcursul lunii în cadrul dialogului purtat între Chișinău și Tiraspol, a avut loc ședința grupurilor de lucru (experți) pentru ocrotirea sănătății, iar ședința grupurilor de lucru (experți)

pentru drepturile omului a fost contramandată. În cadrul CUC au avut loc patru reuniuni. În formatul „1+1” și în cadrul formatului de negocieri „5+2” nu au avut loc întruniri.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii iulie 2021 arată astfel:

01.07.2021 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC.¹

05.07.2021 – În regim online a avut loc întrevederea de lucru privind schimburile de experiențe dintre Biroul politici de reintegrare și Ministerul pentru reintegrarea teritoriilor temporar ocupate ale Ucrainei.²

06.07.2021 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselskiy, a declarat într-un interviu acordat pentru „Parlamentskaya Gazeta” că Tiraspolul „se pronunță pentru dialog și negocieri”. Acesta a menționat că negocierile sunt „un element important al vieții transnistrene”, deoarece „politica externă influențează politica internă”.³

08.07.2021 – În contextul alegerilor parlamentare din Republica Moldova, Alianța pentru Unirea Românilor a propus președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, un Pact pentru soluționarea conflictului transnistrean. Documentul a fost la punctul de control Varnița – Tighina.⁴

08-09.07.2021 – La Bender/Tighina a avut loc întrunirea CUC.⁵

09.08.2021 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselskiy, a comentat intențiile „AUR” și a îndemnat reprezentanții „AUR” de la Chișinău să renunțe la acțiunile provocatoare și să nu agraveze conflictul.^{6, 7}

11.07.2021 – Pacificatorii ruși din regiunea transnistreană au fost instruiți și pregătiți să intervină în posibilele provocări la secțiile de votare situate în Zona de Securitate din cadrul alegerilor anticipate pentru parlamentul R. Moldova.⁸

12.07.2021 – Vicepreședintele Consiliului Federației Ruse, Konstantin Kosacev, a menționat că politica externă a Republicii Moldova după alegerile parlamentare anticipate va fi cel mai probabil de natură pro-occidentală. Unul din scenariile negative este forțarea evenimentelor din Transnistria, care este considerată a fi un obstacol în calea R. Moldovei în structurile euroatlantice.⁹

12.07.2021 – Leonid Kalașnikov, șeful comisiei Dumei de Stat pentru afaceri cu CSI, integrarea eurasiatică și relații cu compatrioții, a declarat că Rusia va „întări factorul transnistrean” dacă noul guvern de la Chișinău va alege o linie anti-rusă.^{10, 11}

¹ Guvernul R. Moldova, *Membrii Comisiei Unificate de Control s-au întrunit la Bender*, 01.07.2021, <https://gov.md/ro/content/membrii-comisiei-unificate-de-control-s-au-intrunit-la-bender-0> (25.07.2021)

² Guvernul R. Moldova, *Componente ale politicilor de reintegrare a țării au fost discutate de către vicepremierii Olga Cebotari și Oleksii Reznikov*, 05.07.2021, <https://gov.md/ro/content/componente-ale-politicilor-de-reintegrare-tarii-au-fost-discutate-de-catre-vicepremierii> (25.07.2021)

³ Parlamentskaya Gazeta, *Vadim Krasnosel'skiy: Pridnestrov'ye — chast' Russkogo Mira*, 06.07.2021, <https://www.pnp.ru/in-world/vadim-krasnoselskiy-pridnestrovoe-chast-russkogo-mira.html> (25.07.2021)

⁴ InfoPrut, *AUR, plan concret pentru soluționarea conflictului transnistrean înaintat Maiei Sandu*, 08.07.2021, <https://infoprut.ro/78663-aur-plan-concret-pentru-solutionarea-conflictului-transnistrean-inaintat-maiei-sandu.html> (25.07.2021)

⁵ Guvernul R. Moldova, *Cu privire la reuniunea Comisiei Unificate de Control*, 10.07.2021, <https://gov.md/ro/content/cu-privire-la-reuniunea-comisiei-unificate-de-control> (25.07.2021)

⁶ REGNUM, *Glava Pridnestrov'ya prizval psevdopatriotov «ne razduvat' konflikt»*, 09.07.2021, <https://regnum.ru/news/3317560.html> (25.07.2021)

⁷ LACT, *Revista presei*, <https://lact.ro/revista-presei/?pagina=5> (25.07.2021)

⁸ TASS, *Rossiyskiye mirotvortsy v Pridnestrov'ye gotovy k vozmozhnym provokatsiyam na vyborakh v Moldavii*, 11.07.2021, <https://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/11876241> (25.07.2021)

⁹ TASS, *Kosachev schitayet, chto Moldaviyu ozhidayet "sil'nyy prozapadnyy kren" v politike posle vyborov*, 12.07.2021, <https://tass.ru/politika/11884245> (25.07.2021)

¹⁰ Interfax Rossiya, *Moskva usilit "pridnestrovskiy faktor" v sluchaye antirossiyskogo kursa Moldavii, predupredili v Dume*, 12.07.2021, <https://www.interfax-russia.ru/rossiya-i-mir/moskva-usilit-pridnestrovskiy-faktor-v-sluchae-antirossiyskogo-kursa-moldavii-predupredili-v-dume> (25.07.2021)

14.07.2021 – Liderul de la Tiraspol consideră că „*rezultatele alegerilor parlamentare din Moldova din 11 iulie au fost previzibile*, subliniind că Transnistria „*speră la un dialog cu reprezentanții poporului din Moldova*”.¹²

14.07.2021 – Președintele interimar al Partidului Acțiune și Solidaritate, Igor Grosu, susține că formațiunea pe care o conduce nu dorește să provoace eventuale relații ostile cu Federația Rusă, însă autoritățile de la Kremlin vor trebui să accepte o altfel de realitate în raport cu R. Moldova. De asemenea, acesta a declarat că PAS vrea soluționarea conflictului transnistrean și intenționează să discute acest lucru cu Rusia.¹³

15.07.2021 – A fost contramandată ședința grupurilor de lucru (experți) pentru drepturile omului.¹⁴

15.07.2021 – A avut loc reuniunea membrilor CUC.¹⁵

19.07.2021 – Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, a subliniat necesitatea rezolvării mai multor probleme bilaterale cu Federația Rusă, printre care retragerea trupelor ruse din regiunea transnistreană și negocierea în formatul „5+2” a rezolvării conflictului din regiune.^{16, 17}

23.07.2021 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC.¹⁸

26.07.2021 – Vicepreședintele Partidului „Acțiune și Solidaritate” (PAS), Mihai Popșoi, a declarat că subiectul reglementării transnistrene trebuie abordat într-un mod conștient, reieșind din interesul Republicii Moldova.¹⁹

27.07.2021 – Experții și politicienii din R. Moldova și-au împărtășit opiniile cu privire la acțiunile noilor autorități în reglementarea conflictului transnistrean. Politologul Valeriu Ostalep a menționat că în viitor situația se poate schimba în funcție de cine va prelua funcția de vicepremier pentru Reintegrare. Analistul politic Mihai Isac a reamintit că noile autorități moldovenești s-au angajat să lupte împotriva corupției și „*multe dintre întreprinderile țării conduse din umbră sunt strâns legate de Transnistria*”.²⁰

29.07.2021 – Biroul politici de reintegrare a informat asupra faptului că deținătorii mijloacelor de transport din regiunea transnistreană care intenționează să participe în traficul rutier internațional mai au o lună de zile la dispoziție pentru perfectarea actelor necesare. Începând cu data de 01 septembrie 2021, accesul în traficul rutier internațional, va fi asigurat doar în privința mijloacelor de transport din regiunea transnistreană ce vor dispune de plăci de

¹¹ Adevărul, *Deranj la Moscova după alegerile din Republica Moldova. Un deputat rus amenință: „Vom consolida factorul transnistrean”*, 12.07.2021, https://adevarul.ro/international/europa/deranj-moscova-alegerile-republica-moldova-deputat-rus-ameninta-vom-consolida-factorul-transnistrean-1_60ec65f45163ec4271006795/index.html (25.07.2021)

¹² Infotag, *LIDERUL DE LA TIRASPOL CONSIDERĂ PREVIZIBILE REZULTATELE ALEGERILOR PENTRU PARLAMENTUL MOLDOVEI*, 14.07.2021, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/293109/> (25.07.2021)

¹³ Dosar Media, *PAS vrea soluționarea conflictului transnistrean și intenționează să discute cu Rusia: „Trebuie să îi explicăm Moscovei că rezolvarea diferendului e reală”*, 14.07.2021, <https://dosarmedia.md/pas-vrea-soluționarea-conflictului-transnistrean-si-intenționeaza-sa-discute-cu-rusia-trebuie-sa-ii-explicam-moscovei-ca-rezolvarea-diferendului-e-reala/?fbclid=IwAR0Ga0V8g31XVSBaBLoyXc938VyZ8w80v0UQC3rQufaNRwQonTG2qSoaiR8> (25.07.2021)

¹⁴ Guvernul R. Moldova, *Ședință eșuată a Grupului de lucru pentru drepturile omului*, 15.07.2021, <https://gov.md/ro/content/sedinta-esuata-grupului-de-lucru-pentru-drepturile-omului> (25.07.2021)

¹⁵ Guvernul R. Moldova, *Ședința săptămânală a Comisiei Unificate de Control din 15 iulie 2021*, 15.07.2021, <https://gov.md/ro/content/sedinta-saptamanala-comisiei-unificate-de-control-din-15-iulie-2021> (25.07.2021)

¹⁶ Kommersant, *«Chistka budet na vseh urovnyakh, no nachat' nuzhno s sudebnoy sistemy i prokuratury»*, 19.07.2021, <https://www.kommersant.ru/doc/4908333> (25.07.2021)

¹⁷ LACT, *Revista presei*, <https://lact.ro/revista-presei/?pagina=2> (25.07.2021)

¹⁸ Guvernul R. Moldova, *Ședința săptămânală a Comisiei Unificate de Control din 22 iulie 2021*, 22.07.2021, <https://gov.md/ro/content/sedinta-saptamanala-comisiei-unificate-de-control-din-22-iulie-2021> (25.07.2021)

¹⁹ Infotag, *VICEPREȘEDINTELE PAS: REGLEMENTAREA TRANSNISTREANĂ TREBUIE ABORDATĂ REIEȘIND DIN INTERESUL REPUBLICII MOLDOVA*, 26.07.2021, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/293339/?fbclid=IwAR1Jpdw8XqAqNjcPSOJKYlp9ovnfJehtiXMFgGOVhzHnnmy2AMdGVnBwXpQ> (31.07.2021)

²⁰ LACT, *Revista presei*, <https://lact.ro/revista-presei/> (31.07.2021)

înmatriculare ale Republicii Moldova și de plăci de model neutru, însoțite de elipsa cu inscripția „MD” aplicată în spatele autovehiculului.²¹

29.07.2021 – În cadrul centrului de presă REGNUM (Moscova) a avut loc masa rotundă de discuții „*Transnistria astăzi și mâine*”. În cadrul discuțiilor au participat experți și reprezentanți ai conducerii din Federația Rusă. Membru al Consiliului de experți al Comisiei Dumei de Stat pentru afaceri cu CSI, integrare eurasiatică și relații cu compatrioții, Alexandr Savelyev, a menționat în cadrul discuțiilor că *Rusia ar trebui să folosească mai rigid pârghiile economice de presiune în interesele sale și în interesele Transnistriei*. Redactorul șef al IA REGNUM Vladimir Zotov, a propus în cadrul discuțiilor readucerea Transnistriei în agenda informativă a Rusiei. Despre motivul eșecurilor politicii externe ale Rusiei în direcția transnistreană a vorbit directorul Departamentului de Istorie al Extremului Orient din cadrul Universității de Stat din Sankt Petersburg, Vladimir Kolotov. Acesta a menționat că problemele politicii externe ale Rusiei în regiunea transnistreană sunt asociate cu incapacitatea de a selecta parteneri corecți și loiali. În cadrul discuțiilor au fost discutate și subiectele precum: problematica economică a regiunii transnistrene; situația politică din Ucraina și efectul asupra Transnistriei; Lumea Rusă și legăturile cu Transnistria; securitatea în regiune.²²

29.07.2021 – Însărcinatul cu afaceri al SUA în cadrul OSCE, Courtney Austrian a redactat o scrisoare către Consiliul Permanent de la Viena, pe subiectul încălcării flagrante a drepturilor omului în regiunea transnistreană. În scrisoare se menționează că SUA și Canada sunt profund îngrijorate de încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului din regiunea transnistreană.²³

29.07.2021 – La Bender/Tighina a fost organizată ceremonia consacrată marcării celor 29 de ani de la introducerea Forțelor Mixte de Menținere a Păcii în Zona de Securitate a Republicii Moldova.²⁴

30.07.2021 – La 29 de ani de la introducerea Forțelor Mixte de Menținere a Păcii, fostul membru al CUC, Ion Leahu, a menționat că Tiraspolul și Moscova vorbesc despre o eventuală extindere a Misiunii de Pacificare, în special se discută despre întoarcerea escadrilei de elicoptere militare.²⁵

30.07.2021 – Experții de profil de pe ambele maluri ale Nistrului, s-au întrunit în cadrul ședinței grupurilor de lucru pentru ocrotirea sănătății.^{26, 27}

Realizat de Mihai Melintei

²¹ Guvernul R. Moldova, *Conducătorii mijloacelor de transport din regiunea transnistreană care intenționează să participe în traficul rutier internațional mai au o lună de zile la dispoziție pentru perfectarea actelor necesare*, 29.07.2021, <https://gov.md/ro/content/conducatorii-mijloacelor-de-transport-din-regiunea-transnistreana-care-intentioneaza-sa> (31.07.2021)

²² REGNUM, *Novosti Pridnestrov'ya*, 29.07.2021, <https://regnum.ru/foreign/balkans/transdnistria.html> (31.07.2021)

²³ U.S. Mission to the OSCE, *On Continuous Flagrant Violation of Human Rights in the Transnistrian Region of the Republic of Moldova by the Secessionist Regime*, 29.07.2021, <https://osce.usmission.gov/on-continuous-flagrant-violation-of-human-rights-in-the-transnistrian-region-of-the-republic-of-moldova-by-the-secessionist-regime/> (31.07.2021)

²⁴ Guvernul R. Moldova, *Eveniment dedicat aniversării a 29-a de la crearea forțelor Mixte de Menținere a Păcii*, 29.07.2021, <https://gov.md/ro/content/eveniment-dedicat-aniversarii-29-de-la-crearea-fortelor-mixte-de-mentinere-pacii> (31.07.2021)

²⁵ Zona de Securitate, *Leahu: Tiraspolul și Moscova vorbesc despre o eventuală extindere a Misiunii de Pacificare, foarte mult se vorbește despre întoarcerea escadrilei din elicoptere militare*, 30.07.2021, <https://zonadesecuritate.md/leahu-tiraspolul-si-moscova-vorbesc-despre-o-eventuala-extindere-a-misiunii-de-pacificare-foarte-mult-se-vorbeste-despre-intoarcerea-escadrilei-din-elicoptere-militare/> (31.07.2021)

²⁶ Guvernul R. Moldova, *Experții în domeniul ocrotirii sănătății de la Chișinău și Tiraspol s-au întrunit într-o nouă ședință focusată pe tematica imunizării femeilor însărcinate cu vaccin anti-COVID-19*, 30.07.2021, <https://gov.md/ro/content/expertii-domeniul-ocrotirii-sanatatii-de-la-chisinau-si-tiraspol-s-au-intrunit-intr-o-noua> (31.07.2021)

²⁷ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O zasedanii ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam zdravookhraneniya*, 30.07.2021, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8613> (31.07.2021)